

Verslag bijeenkomst Platform Ordening& Ondergrond van 7 oktober 2013

Datum: 7 oktober
Tijd: vanaf 13.30 tot 17.00 uur
Locatie: Utrecht Sustainability Institute (USI) zaal 1015A in het Van
Het adres is Heidelberglaan 2, 3584 CS in Utrecht.

Agenda

1. Welkom, mededeling en programma

Jacqueline Cramer verwelkomt alle deelnemers, in het kort stellen de nieuwe deelnemers en vervangers die aanwezig zijn zich voor. In de bijlage een overzicht met de aanwezige platformdeelnemers.

2. Wat hebben we bereikt?

In het afgelopen jaar zijn er 2 twee onderwerpen aan bod gekomen: Regie op de Ondergrond en de Businesscase van de ondergrond.

Voor de Regie op de ondergrond heeft de werkgroep inmiddels stappen gezet dat heeft geresulteerd in een eerste concept handreiking. Tijdens deze platformbijeenkomst wordt er veel tijd besteed aan het bespreken van deze handreiking. Hiermee kan het worden aangevuld met de vele adviezen, op- en aanmerkingen die vanuit de groep komen. De platformleden vinden deze eerste opzet qua formaat, insteek prima en geven advies, praktijkvoorbeelden en brengen nuances aan. De concrete op- en aanmerkingen worden in de handreiking zelf verwerkt en zijn niet in verslag apart weergegeven.

De achterliggende gedachten achter het document zijn:

De manier van regie voeren zal anders moeten. Iemand zal het voortouw moeten nemen, er voor moeten zorgen dat iedereen aan boord is, dat geleerde lessen worden meegenomen en alle belangen worden meegenomen. Wie moet dat voortouw nemen? Is het niet zo dat de gemeente sowieso de regie zou moeten nemen, is dat niet de meest logische partij? En zou je in feite niet moeten wachten op urgentie maar als toekomstbestendige gemeente er voor moeten zorgen dat je de ondergrond bewust zorgvuldig gebruikt, benut en achterlaat voor de volgende generatie?

Hoe zorg je ervoor dat dit op de agenda komt? We zijn er van overtuigd dat je bij de wethouders moet starten voor commitment en via ruimtelijke ordenaars zorgen voor uitvoering.

Feitelijk verschilt de aanpak van bovengrondse en ondergrondse ordening niet van elkaar. Als het maaiveld kunnen wegdenken en de boven- en ondergrond als één geheel bezien, is er al veel winst behaald.

Bij structuurvisies en bestemmingsplannen: **Stop niet bij het maaiveld!** Als de ondergrond leidend is, neem dan de bovengrond mee en andersom. Als uitgangspunt moeten de onder- en bovengrond samen benaderd worden.

Met de handreiking willen we iedereen bewust maken van de noodzaak om regie op de ondergrond te gaan voeren. Met de handreiking starten we de reuring die we willen creëren.

Jantien van den Berg zal de handreiking aanpassen aan de hand van de gekregen input, waarna de werkgroep Regie nog een keer bij elkaar komt voor de laatste puntjes op de i.

Dat zal rond eind oktober georganiseerd worden. Het doel is een boekje te maken dat tijdens het Bodembreedcongres eind november zal worden uitgereikt. Jacqueline Cramer is uitgenodigd en kan de handreiking daar overhandigen.

Hierna wordt gesproken over de manier waarop we tamtam willen maken rondom het uitkomen van dit boekje en wat wij hier verder mee willen. Hiervoor zal een communicatieplan worden gemaakt waar de input vanuit deze bijeenkomst in wordt verwerkt. In de bijlage het communicatieplan.

Tijdens de platformbijeenkomst over de businesscase van de ondergrond, is het idee geopperd een onderzoek te starten naar de kosten (bij de aanleg) en baten (wie heeft er nu eigenlijk profijt van?) van de tramtunnel in Den Haag.

Uit gesprekken met Gerd de Kruif en Auke Oostra (Rijkswaterstaat Leefomgeving Bodem+) blijkt dat zij positief staan tegenover dit onderzoek. Ook Auke heeft medewerking toegezegd.

Het COB heeft in het verleden (2004) een onderzoek gedaan naar de waardering van de ondergrond, waarin onder andere gebruik is gemaakt van de oeei methodiek. Zie hier: <http://www.cobportaal.nl/Gedeelde%20documenten/E110128.pdf>

Eén van de schrijvers aan dit onderzoek uit 2004 is Marcel Hertogh (inmiddels bekleedt hij de leerstoel 'Integraal ontwerpen en beheer van civiele infrastructuren' binnen de faculteit Civiele Techniek en Geowetenschappen (CiTG) en is hij benoemd tot voorzitter van het Delft Infrastructures & Mobility Initiative). Hij heeft toegezegd te willen kijken of de methode die in het rapport is beschreven een methode is die gebruikt kan worden bij de Tramtunnel, kijken wat voor studenten van welk niveau nodig zijn, welke andere partijen hierbij betrokken kunnen worden. Hij zal met een reactie komen. Zodra wij een paar stappen verder zijn en het richting een projectplan gaat, zullen de platformdeelnemers op de hoogte gebracht worden en zullen we met elkaar kijken wat er nodig is aan ondersteuning, expertise en andere hulp.

3. Terugkijkend, wat ging goed? Wat kan beter?

Dit platform kent een terugkerend overleg, van waaruit onderwerpen (projecten) worden opgepakt. Die projecten kennen een einddatum en een eindproduct, terwijl het platformoverleg een plek is waar de deelnemers elkaar vinden, waar zij onderwerpen op de agenda kunnen plaatsen, waar kennis wordt gedeeld in de vorm van presentaties, documenten of mondelinge toelichting, delen van ervaringen. Is dit een prettige vorm? Zitten de juiste deelnemers aan tafel? In de bijlage een overzicht van de huidige platformdeelnemers. Deze vragen had Jantien voor de deelnemers van vanmiddag.

Er is veel lof voor Jacqueline Cramer voor de manier waarop zij de bijeenkomsten leidt. De positieve energie en stuwende rol waarmee Jantien haar platform beheert wordt gewaardeerd. Met name het tempo waarmee we onderwerpen aanpakken en doorpakken wordt gewaardeerd. Enexis geeft aan dat er zeer concreet wordt gewerkt, een goede reden om deel te nemen.

Wat gemist wordt zijn de aannemers aan deze tafel. Hier zal Jantien aan werken en zij zal de aannemers (die wel zijn uitgenodigd maar niet gekomen) benaderen. De volgende keer willen wij een praktijkproject bezoeken, een onderwerp dat juist voor aannemers

interessant is, om zo de koppeling te maken. We moeten er voor zorgen de markt bij dit platformoverleg te betrekken. Jantien zal partijen benaderen en proberen te achterhalen waar juist hún vraagstukken liggen.

Wat gemist wordt zijn tegendenkers.

We zijn het er over eens dat de bijeenkomsten iets concreets moeten opleveren

- **voor jezelf** (het bespreken van een praktijkproject, zoals de tramtunnel in Den Haag, een presentatie over het Convenant dat Tilburg heeft gesloten)
- **voor de groep**. (het delen van kennis, informatie, leren kennen elkaars problemen, verplaatsen in elkaar rol)
- **voor ondergronds bouwen**. (handreiking regie op de ondergrond)

Overall zijn de deelnemers enthousiast over het platform en ook de wijze van werken met werkgroepen. De thema's die worden behandeld sluiten goed aan bij de deelnemers die nu aan tafel zitten. Er worden mooie resultaten bereikt in nog geen jaar tijd.

4. Wat gaan we doen?

We spreken een paar zaken af:

Naar aanleiding van de reuring die we gaan creëren met de handreiking regie op de ondergrond komen er vast en zeker onderwerpen ter sprake die we nader kunnen verkennen en bespreken. Hiermee houden we het thema levend. In het platform is hier ook behoefte aan.

We gaan een marktpartij bezoeken voor een praktijkvoorbeeld van een ondergrondse bouwactiviteit. Interessant is te bekijken hoe in aanbestedingen om wordt gegaan met bijvoorbeeld de risico's van ondergronds bouwen. Hiermee kunnen we tevens meer de verbinding leggen met aannemers.

Daarnaast is het voor de werkgroep van belang ook een strategisch te kijken wat onze plek is en waar wij staan tussen alle andere gremia. Dus wie doet wat in bodemland?

Voor de invulling van zo'n bijeenkomst bruisen de ideeën:

- Wat doet Strong, en hoe zit het met de redeneerlijnen?
- Hoe staat de overheid in dit verhaal, wat is er? Wat zijn de ambities? Wat zijn de spelers in dit veld. We kunnen Ruud Cino hiervoor benaderen.
- In welke gremia zitten de platformdeelnemers? Laten we dat in kaart brengen.

Afgesproken wordt om in februari, juni en oktober weer platformbijeenkomsten te organiseren. Jantien zal de data prikken en rondsturen.

5. Afsluiting.

We sluiten af met een kleine borrel.